

Відповіді
Київського національного університету імені Тараса Шевченка
на зауваження викладені у звіті експертної групи Про результати акредитаційної експертизи
освітньо-наукової програми 1522 «Геологія нафти і газу» ,
рівень вищої освіти Магістр, спеціальність 103 - Науки про Землю

Співпраця з експертною групою була змістовною й продуктивною. Ми вдячні експертам за ґрунтовні обговорення й відзначені сильні сторони ОП Геологія нафти і газу. Рекомендації слугуватимуть покращенню реалізації ОП та її подальшому вдосконаленню у відповідності до цілей ОП. Водночас ми маємо певні заперечення та коментарі щодо окремих позицій звіту:

<i>Критерій</i>	<i>Звіт Експертної групи</i>	<i>Коментар Університету</i>
Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення	Слабкими сторонами ОП є: несвоечасне для набору здобувачів вищої освіти у 2018 р. підписання зазначеної ОП ректором ЗВО 10.01.2019 р., виявлені розбіжності між окремими освітніми компонентами та компетентностями і ПРН, до переліку рекомендованих джерел у робочих програмах навчальних дисциплін не залучені наявні результати власних наукових досліджень, відсутня процедура визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, (що прослідковуються під час реалізації ОП), відсутнє програмне забезпечення та чітка процедура перевірки матеріалів на наявність академічного плагіату, відсутній чіткий регламент періодичного перегляду ОП, недостатньо велика кількість здобувачів вищої освіти бере участь у програмах кредитної мобільності. Зустрічі зі стейкхолдерами дозволили сформувані наступні рекомендації: врахувати під час наступного перегляду ОП виявлені потреби стейкхолдерів до формулювання цілей та ПРН, відкоригувати та спростити навігацію пошуку на офіційних веб-сайтах ЗВО документів, що містять інформацію про вступ за ОП, клопотати про визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, розробити силабус, продовжити та посилити співпрацю з роботодавцями щодо працевлаштування здобувачів вищої освіти, більше уваги приділяти реалізації програми	З наведеними пропозиціями щодо вдосконалення освітньої програми можна погодитись тільки частково – більшість з них базується на уявних недоліках програми, які є несуттєвими і не ускладнюють досягання кінцевої мети та виконання ПРН за даною ОНП, а частина з зауважень є абсолютно неприйнятними і можуть бути розцінені як втручання в академічну автономію ЗВО. Детальний виклад наших відповідей за цими зауваженнями та рекомендаціями наводимо при описі критеріїв 1, 2, 3, 4, 8.

	міжнародної академічної мобільності.	
Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:	<p>Загальний аналіз щодо Критерію 1:</p> <p>Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1. ОП становить собою системний і структурований алгоритм набуття професійних компетентностей, опановуючи освітні компоненти навчального плану, які становлять чітку, логічну взаємопов'язану систему та у своїй сукупності дають можливість досягти заявлених цілей та ПРН.</p> <p>Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1. Виявлені потреби стейкгоल्дерів до формулювання цілей та програмних результатів навчання рекомендуємо враховувати під час наступного перегляду ОП. Усунути технічні помилки, які були допущені при оформленні документації.</p> <p>Рівень відповідності Критерію 1. Рівень В.</p> <p>Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1. Зважаючи на сильні та слабкі сторони, позитивні практики за ОП, експертна група дійшла висновку, що ОП «Геологія нафти і газу» відповідає за Критерієм 1 рівню В.</p>	<p>Рекомендація щодо врахування потреб стейкгоल्дерів до формулювання цілей та програмних результатів навчання є незрозумілою – у своєму звіті ЕГ сама підтверджує (пункти 1.2 і 1.4 аналізу критеріїв):</p> <p>- «Досвід спілкування викладачів кафедри геології нафти і газу з випускниками, викладачами інших ЗВО, представниками зацікавлених у молодих фахівцях підприємств сформував вірне уявлення про завдання та відповідні ПРН. Перспективи та побажання щодо підготовки магістрів за ОП обговорювались з керівництвом виробничих та наукових установ нафтогазового профілю (Полтавське ГПУ ВАТ «Укргазвидобування», ДП «Українагеоцентр», Полтавське відділення ВАТ «Укрнафта», СП «Полтавська газонафтова Компанія»). На етапі формування даної ОП відбувалось обговорення цілей та ПРН з геологічним керівництвом ВАТ «Укргазвидобування», ДП «Науканафтогаз». Так, під час розширеного засідання кафедри геології нафти і газу 27.11.2017 р., протокол №4, із запрошеними представниками НАНУ, виробничих та наукових організацій були висловлені та враховані рекомендації по доповненню змісту окремих дисциплін та ПРН.»</p> <p>- «Регулярне обговорення аспектів даної ОП і ПРН з керівництвом ВАТ «Укргазвидобування» та інших установ сформували чіткі вимоги щодо формування компетентностей і відповідно ПРН, направлених на підсилення вміння здобувачів вищої освіти застосовувати сучасні програмні продукти та автоматизовані системи.»</p> <p>Зауваження щодо технічних помилок неконкретизоване і незрозуміле</p>
Критерій 2. Структура та	<p>Загальний аналіз щодо Критерію 2:</p> <p>Сильні сторони та позитивні практики у контексті</p>	<p>1-2. ОП «Геологія нафти і газу» ОС магістр розроблялася і затверджувалася у відповідності до</p>

<p>зміст освітньої програми:</p>	<p>Критерію 2. ОП становить собою системний і структурований алгоритм набуття професійних компетентностей, який становить чітку, логічно взаємопов'язану систему та у своїй сукупності дає можливість досягти заявлених в ОП цілей та ПРН. ОП передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок. Хорошою практикою є викладання дисциплін англійською мовою, що дозволяє здобувачам вищої освіти набувати уміння та практичні навички, які використовуються у світовій практиці.</p> <p>Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2. Експертна група звернула увагу на те, що ОП «Геологія нафти і газу» була своєчасно розглянута та затверджена на засіданні Вченої ради ЗВО протокол №12 від 25.06.2018 р., але потім підписана та введена в дію року наказом ректора №16-32 від 10.01.2019 р. (про що було надано відповідні документи). Експертна група перевірила дисципліни, за якими навчаються здобувані вищої освіти набору 2018 р. на ОП «Геологія нафти і газу», порівняла їх із змістом цієї ОП, який було додано до Відомостей про самооцінювання, та встановила, що порушення відсутні, окрім несвоечасного підписання зазначеної ОП. Експертна група також виявила деякі розбіжності між окремими освітніми компонентами та компетентностями і ПРН. Після спілкування з гарантом ОП отримані пояснення та враховані зауваження.</p> <p>Рівень відповідності Критерію 2. Рівень В.</p> <p>Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2. В цілому ОП складена правильно і збалансована за освітніми компонентами та розподілом кредитів між ними. Зважаючи на наведені сильні сторони та позитивні практики, а також рекомендації по Критерію 2 експертна група дійшла висновку, що ОП «Геологія нафти і газу» відповідає Критерію 2 за рівнем В.</p>	<p>затвердженого в 2014 році порядку (http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Poryadok%20specializacii-2014.doc) та наказу ректора від 05.03.2018 року (№158-32 "Про затвердження тимчасового порядку розроблення, розгляду і затвердження освітніх (освітньо-професійних, освітньо-наукових) програм" http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Poryadok_OP.pdf).</p> <p>(паспорт програми був затверджений 05.04.2016 р., пілотний навчальний план був затверджений 30.01.2018 р.; власне опис ОП був затверджений 04.06.2018 на засіданні Вченої ради Університету; фінальний навчальний план, за яким відбувається навчання, був затверджений 29.06.2018. Таким чином, наявні документи демонструють відповідність порядку розгляду та затвердження навчальної документації внутрішнім положенням Університету і законів України. Наказ ректора Університету №16-32 від 10.01.2019 р. передбачає: «Дію затверджених описів програм поширити на зміст і організацію підготовки здобувачів вищої освіти, які поступили на навчання на означені програми у 2016 році і наступні роки». (копія наказу була надана експертній групі). Така процедура затвердження і підписання ОП ілюструє процес вдосконалення форм опису освітніх програм в університеті і не є недоліком, а одним з елементів внутрішнього забезпечення якості освіти.</p> <p>3. Розбіжності між окремими освітніми компонентами та компетентностями і ПРН, що вказуються у зауваженні не є конкретизованими. На думку гаранта і робочої групи освітні компоненти ОП гарантують досягнення ПРН та відповідних їм компетентностей, що підтверджується у відповідних таблицях співвідношень.</p>
<p>Критерій 3.</p>	<p>Загальний аналіз щодо Критерію 3: Сильні сторони та позитивні практики у контексті</p>	<p>Київський національний університет імені Тараса Шевченка категорично не погоджується із</p>

<p>Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:</p>	<p>Критерію 3. Подані чіткі та зрозумілі правила прийому на навчання за ОП «Геологія нафти і газу» другого (магістерського) рівня вищої освіти. Представлені та розглянуті відповідно до усіх вимог програми вступних іспитів. Визначено зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності. Позитивним є широке впровадження програми академічної мобільності за ОП «Геологія нафти і газу». Прослідковується практика визнання результатів навчання отриманих у неформальній освіті.</p> <p>Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3. Клопотати про визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, що прослідковуються під час реалізації ОП.</p> <p>Рівень відповідності Критерію 3. Рівень В.</p> <p>Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3. ОП має високий рівень відповідності за усіма підкритеріями Критерію 3. Враховуючи голістичний підхід в оцінюванні, релевантність фактів та їх контексту, вважаємо, що ОП та освітньо-наукова діяльність, що провадиться за даною програмою загалом відповідають Критерію 3 за рівнем В, з виявленими недоліками, що не є суттєвими.</p>	<p>зауваженням по Критерію 3. Адже згідно Закону України Про освіту (ст..8, п.5) «Результати навчання, здобуті шляхом неформальної та/або інформальної освіти, визнаються в системі формальної освіти в порядку, визначеному законодавством». Таким чином ЗВО позбавлені можливості вирішувати ці питання самостійно, що підтверджується практикою імперативного (без врахування точки зору ЗВО) встановлення МОН різних правил щодо визнання сертифікатів з володіння іноземною мовою при вступі на програми різних рівнів вищої освіти (магістра і доктора філософії). Крім того, згідно ст.38. Закону України Про освіту органом який «формує вимоги до ... визнання результатів неформального та інформального навчання» називається Національне агентство кваліфікацій.</p> <p>Таким чином підстав для зниження оцінки за Критерієм 3 до рівня В немає, а відмічений експертами високий рівень відповідності за іншим позиціями, зокрема врахування результатів навчання отриманих під час академічної мобільності, дозволяє нам пропонувати оцінити дану ОНП за Критерієм 3 на А.</p>
<p>Критерій Навчання викладання за освітньою програмою:</p>	<p>4. Загальний аналіз щодо Критерію 4:</p> <p>Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4. Форми та методи навчання й викладання сприяють заявленим у ОП цілям та ПРН, що відповідають студентоцентрованому підходу та принципам академічної свободи. НПП мають відповідну кваліфікацію, на високому рівні проводять науково-дослідницьку, методично-організаційну та навчально- викладацьку роботу. Високим є рівень залучення здобувачів вищої освіти до здійснення науково-дослідницької роботи та апробації її результатів.</p>	<p>Визначені експертами слабкі сторони є незрозумілими.</p> <p>1. Вимога щодо запровадження силабусів є проявом бюрократичної сваволі. Рішенням Вченої ради від 30 червня 2017 року у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка починаючи із 2017/2018 навчального року були запроваджені у освітній формі ряд форм документів (опис освітньої програми, форма робочої навчальної програми дисципліни, форма представлення інформації про кваліфікацію науково-педагогічних працівників тощо)</p>

	<p>Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4. До переліку рекомендованих джерел у робочих програмах навчальних дисциплін не залучені наявні результати власних наукових досліджень. Рекомендовано залучати результати власних наукових досліджень до переліку рекомендованих джерел у робочих програмах навчальних дисциплін. Для представлення інформації про освітні компоненти рекомендується розробити силабус.</p> <p>Рівень відповідності Критерію 4. Рівень В</p> <p>Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4. Враховуючи сильні сторони та позитивні практики, наведені рекомендації, вважаємо, що освітньо-наукова програма «Геологія нафти і газу» відповідає рівню В за критерієм 4.</p>	<p>http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Nakaz_Form_Doc-729-32_11-08-2017.pdf які надалі були імплементовані у нове положення про організацію освітнього процесу та інші нормативні документи Університету. Запроваджена нова форма робочої програми навчальної дисципліни (http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Dod5_rob_prog.pdf) містить всі інформаційні блоки властиві силабусам (вона розроблялася із врахуванням типових форм силабусів європейських університетів) крім назви. Відтак, щоб уникнути надмірної завантаженості викладачів непродуктивною бюрократичною роботою в університеті свідомо не розробляють і не будуть розробляти додаткові дублюючі документи.</p> <p>2. В робочих програмах навчальних дисциплін враховані результати наукових досліджень викладачів Університету, у т.ч. в переліку рекомендованих джерел, зокрема: «Професійна та корпоративна етика» (роботи проф. М.М. Рогожи); «Екологічні оцінки проектів використання надр» (роботи доц. А.П. Гожики, доц. І.М. Байсарович, проф. О.Є. Кошлякова); «Нафта і газ сланцевих порід, ущільнених колекторів, метан вугільних басейнів» (роботи проф. В.А. Михайлова, проф. О.М. Карпенка); «Нафтогазові родовища та підземні сховища газу» (роботи проф. Михайлова В.А., доц. Курило М.М., проф. Світлицького В.М.); «Інформаційні технології в геофізиці» (роботи проф. Зацерковного В.І., доц. Тішаєва І.В., доц. Віршило І.В.); «Обробка та інтерпретація даних промислової геофізики» (роботи проф. Карпенка О.М.); «Переддипломна практика» (робота проф. В.А. Михайлова); «Hydrogeophysics» (робота доц. І.М. Байсарович, проф. С.А. Вижви).</p>
--	--	---

		<p>Таким чином підстав для зниження оцінки за цим критерієм до рівня В немає, а зважаючи на сильні сторони програми вважаємо що належним для неї рівнем оцінки за Критерієм 4 є А.</p>
--	--	--

<p>Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:</p>	<p>Загальний аналіз щодо Критерію 8: Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8. Розробка, затвердження, моніторинг та періодичний перегляд освітніх програм у ЗВО відбувається згідно оприлюднених на сайті документів за встановленими процедурами. Проводиться анкетування здобувачів вищої освіти щодо методів навчання та викладання. В академічній спільноті сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою. Всі учасники освітнього процесу та роботодавці залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення якості ОП як партнери. У ЗВО існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників. Система забезпечення якості ЗВО забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі.</p> <p>Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8. Відсутнє програмне забезпечення та чітка процедура перевірки матеріалів на наявність академічного плагіату. Відсутній чіткий регламент періодичного перегляду ОП. Недостатньо велика кількість здобувачів вищої освіти бере участь у програмах кредитної мобільності. Рекомендується – продовжити та посилити співпрацю з роботодавцями щодо працевлаштування здобувачів вищої освіти, а також більше уваги приділяти реалізації програми міжнародної академічної мобільності.</p> <p>Рівень відповідності Критерію 8. Рівень В</p> <p>Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8. Зважаючи на наведені сильні та слабкі сторони в контексті критерію 8, експертна група дійшла висновку, що ОП «Геологія нафти і газу» за критерієм 8 відповідає рівню В.</p>	<p>Щодо зауважень та рекомендацій:</p> <p>1. У ЗВО впроваджено «Положення про систему виявлення та запобігання академічного плагіату у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка», затверджене Вченою радою КНУ від 02.03.2020 р., протокол № 8; введене в дію Наказом Ректора № 197-32 від 10.03.2020 р. http://senate.univ.kiev.ua/?p=1352, яке передбачає обов'язкову перевірку кваліфікаційних робіт бакалавра і магістра на наявність академічного плагіату. Згідно цього наказу всі магістерські роботи у квітні 2020 року будуть перевірені системою «Unichек».</p> <p>2. Регламент перегляду програм чітко визначено наказом ректора "Про затвердження Тимчасового порядку розгляду пропозицій щодо внесення змін до описів ступеневих освітніх програм" від 08.07.2019 року за №601-32 http://nmc.univ.kiev.ua/docs/Tymchasovyi%20porjadok%20vnesennya%20zmin%20do%20OOP.pdf.</p> <p>3. Зауваження щодо недостатньої, на думку ЕГ, академічної мобільності: 1) невідому на чому базується; 2) не має стосунку до критерію 8.</p>
--	--	---